

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024

FIRST SEMESTER

Subject: Demography (ECOMJC-101)

Date: 17/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) Discuss critically the causes of population growth
- 2) Describe critically the determinants of fertility
- 3) Explain critically the theory of population growth propounded by Malthus
- 4) Explain critically the theory of demographic transition
- 5) Describe the various factors responsible for declining mortality
- 6) Explain the positive and negative effects of population growth

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) Describe the family planning strategy in India
- 2) Discuss the features of census of India
- 3) What is demography? Discuss the scope of demography
- 4) Describe the economic consequences of population decline
- 5) Discuss the sources of demographic data in India
- 6) Discuss the recent trends in infant mortality in India

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) लोकसंख्या वाढीच्या कारणांची टीकात्मक चर्चा करा
- २) प्रजननक्षमतेच्या निर्धारकांचे टीकात्मक वर्णन करा
- ३) माल्थसने मांडलेला लोकसंख्या वाढीचा सिद्धांत टीकात्मकरित्या स्पष्ट करा
- ४) लोकसंख्याशास्त्रीय संक्रमणाचा सिद्धांत टीकात्मकरित्या स्पष्ट करा
- ५) घटत्या मृत्युदरासाठी जबाबदार असलेल्या विविध घटकांचे वर्णन करा
- ६) लोकसंख्या वाढीचे सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणाम स्पष्ट करा

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) भारतातील कुटुंब नियोजन धोरणाचे वर्णन करा
- २) भारताच्या जनगणनेच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा
- ३) लोकसंख्याशास्त्र म्हणजे काय? लोकसंख्याशास्त्राच्या व्याप्तीची चर्चा करा
- ४) लोकसंख्या घटल्याने होणाऱ्या आर्थिक परिणामांचे वर्णन करा
- ५) भारतातील लोकसंख्याशास्त्रीय माहितीच्या स्रोतांची चर्चा करा
- ६) भारतातील बालमृत्यूचा अलीकडील कल स्पष्ट करा